

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Completorio. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

torum Domini, Amalar. lib. 3. capit. 7. De Capitulo, quod lectionem vocat Amal. ibidem, & post Psalmos collocat; De Hymno, de quo Hugo post Capitulum in Spec. cap. 3. (non autem meminit Hymni Amal.) vt scilicet venienti Domino psallentes, & iubilantes, occurramus; ait Gemma lib. 2. cap. 62. De Versu, quo conuersi ad Deum cum Virginibus, quasi ostium pulsamus, Gemma ibidem, dicemus fufius in seq. Sectione.

8. Canticum *Magnificat*, passim vocatur, in Ordine Romano, Euangelium, quia ita est *Luc. 1.* Et cantatur in Vesperis ob multas causas. Primò, quia à Vesperis inchoatur Festum, & hoc Canticum in Euangelio est in ordine primum. Secundò, Vesperæ sunt nobiliores Laudibus, & Completorio; quibus ideo debetur Canticum nobilius Tertio, quia sub Vesperam Beata Virgo peruenit in domum Elisabeth, quam salutauit, & Canticum statim hoc composuit; Benzoni in *Magn. lib. 1. cap. 20.* Quarto, Amalarius addit de ordine *Antiph. c. 6.* vt Maria cum suo Cantico introducat Virgines cum quinque lampadibus, & hoc est, Psalmis quinq; præparatas ad Christum. Quintò, ex eodem *lib. 5. de offic. c. 7.* vt castigatis sensibus per quinque psalmos, caligenetur cogitationes cordis tumescantis cum humilitate, de qua in Canticò B. Virg. agitur. Sextò, vt animos fidelium frequentior Dominice incarnationis memoria (quotidie namque dicitur) ad affectum deuotionis accendat, & recogitata sepius exempla Genitricis illius in virtutum soliditate nos confirmet; & hoc præsertim in Vesperis, & incumbente quietis tempore mens inde fatigata ad vniouem se suæ considerationis colligat. Idem *ibidem* Septimò, est Durand. *lib. 5. cap. 9. ex Beda, Magnificat*, cantatur ad Vesperas, quia in ipsa Vespera mundi suo assensu Beata Virgo mundo succurrit perditò; & ipsa est Vespera Stella Maris. Octauò denique in sexta laude ex horis septem conuenit hoc Canticum cantari, in quo Dominus ille venisse dicitur, qui ad Vesperam mundi venit ad

nos in sexta mundi ætate.
9. De Oratione, Præcibus Suffragijs, & sine Vesperarum suis locis in Sectione sequenti.

De Completorio. Cap. VI.

1. **V**ox *Completorium*, reperitur primò in *Regula Sancti Benedicti cap. 42.* Completam vocat Ilidor. *lib. 1. de offic. cap. 21.* Vel quia in ea completur quotidianus vsus cibi, potus, & locutionis apud Regulares, ex Amalar. *lib. 4. de offic. c. 8.* Vel quia in Completorio summa est perfectio diuinorum officiorum ex eodem *de ordine Antiph. capit. 7.* Vel quia completur dies seruitutis nostræ, Gemma *lib. 2. cap. 64.* Vel completur totum officium diuinum, ait Beda in *libro Medit. passion. Christi cap. 1.* Vel quia ipsamet dies completur ea Hora: Archid. in *cap. solent, de consecr. dist. 1.*

2. Eius origo rei desumi potest cum Ilidor. loco citat. à Dauide, qui *Psal. 131. Si dederò somnum, ait, oculis meis, donec inueniam locum Domino; vel à Sancto Basilio, qui in reg. fufius disp. interrog. 37. meminit Psalmi, Qui habitat, licet Basilium aliter explicet Francolin. 1. part. c. 19. initio. sed Durantus de rit. lib. 3. c. 12. quem sequuntur Azor. lib. 10. cap. 2. quæst. 11. & Suar. lib. 4. de Hor. can. cap. 5. nu. 9. explicat de Completorio. Colligit Suar. Completorium ex Amb. 5. *Exam. c. 12. & lib. 3. de Virginibus;* immo ex Cypriano videtur posse colligi, *lib. 1. de oratione,* vbi ait recedente Sole, ac discendente, necessario rursus est orandum, vbi in primo verbo, *recedente,* Vespera in altero, *discedente,* notat Suar. Completorium. Verum ijs primis temporibus rude fuit potius, quam completum Completorium.*

3. Additum fuisse Cassiani tempore simile cum Prima certum est, vt docuimus *supra c. 3. huius Sectionis,* vbi etiam cum Prima comparauimus Completorium.

4. Sequitur ex dictis, illud esse recitandum congruentius hora duodecima, nimirum, quando Christus sepulturæ fuit traditus.

ditus, in fine diei Parasceues, *Luc. 23.* quod fuscè probat Francolin. *1. part. c. 18.* sed ante diei finem (vt laici quoque interessere queant) statuissè Ecclesiam cantari posse, docet Durantus loco cit.

5 Hæc autem Hora, inquit Turrecremata in *Regula Sancti Benedicti tractatu 107.* vt animalia à pastu reuerti solent; ita spiritus reuocandus est ab externis ad interiora. Item parandus est locus, in quo spiritus cum Deo quiescat; & contra fraudes Dæmonum armandi sumus ante noctem, de quorum capite in lectione breui dicitur: *quarens quem deuoret.* Addit Hugo in *Spec. c. 3.* Completorium significare gaudium electorum, quod, completo eorum numero, complebit Deus in Sanctis suis in die generalis Resurrectionis, in fine mundi; & ideo in fine diei recitatur.

6 Ordo Completorij per se patet. Lectio breuis ortum habuit à lectione, ad quam hora Completorij conueniebant, præsertim Monachi, sicut ad eandem diximus post Primam ex *Reg. Sancti* cit. quod notat etiam Amalar. *lib. 4. cap. 8.* & de ordine *Antiph. cap. 7.* qui & addit, Lectionem ideo præponi: quia, finito Completorio per preces, dormitum statim ibant. Confessio aptè fit, vt quidquid in die commissimus, diluamus, Gemma *l. 2. c. 64.* & alterna confessione mundemur, ait Hugo in *Specul. cap. 3.* agens de Completorio. De initio proprio Completorij, de quo Hugo dicemus Sectio. sequenti, vbi etiam de Hymnis, & alijs singillatim, circa mysticam, expositionem quam afferro hoc loco.

7 Nam Psalmis quatuor, ait Amalar. loco citato, quatuor elementa corporis nostri Domino commendamus. Et quidem in primo Psalmo, qui recitatur in Matutino Sabbati Sancti, cum Christo quietem poscimus, *in pace in idipsum dormiam, & requiescam.* In secundo ad ea verba, quæ protulit Christus in extremo vitæ: *In manus tuas &c.* optamus mori cum eo. In tertio, & quarto contra tentationes nocturnas armamur. fusiùs hæc Amalar.

8 Hymnus ante Capitulum præter morem dicitur; quia illi, in quibus completa sunt significata præcedentium laudum, idest, electi, præueniunt exortationem, quam denorat sequens Capitulum. Hugo in *Spec. cap. 3.* eodem quoque Hymno petimus victoriam de nocturnis illusionibus, Gemma loco cit. Capitulum ergo ex Hugone exortationem sonat, quæ semper egemus. Responsorio breui quasi signaculo diuinæ custodiæ nos sigillamus, vt pupillam oculi; Gemma loco cit.

9 Et quia Completorium est commedatio animæ quasi migrantis è corpore per somnum; ideo Canticum Simeonis additur, quod maxime congruit; Amalar. supra: quo pacem, & lucem optamus à Deo; Gemma loco cit. Precibus complemus; ad humilitatem in fine diei, cum Oratione Dominica, & Symbolo fidei ad munimentum ab hostibus nocturnis; Hugo ibidem.

10 Concluditur cum benedictione Prælati: *Benedicat, &c.* quæ valet contra hostes, ait Turrecrem. loco cit. & solemnè religione imploratur auxilium B. Virg. contra eosdem nocturnos, hostes; Idem Turrecrem. Adhuc in fine dicuntur, Oratio Dom. Salæ. Angelica, & Symbolum Apostolorum secreto, tum quia iisdem ritibus finiendum est totum officium, quibus est inceptum; tum quia in fine mundi tempore Antichristi ora fidelium clauduntur, & secreto Deum orabunt, Dur. *lib. 4. c. 25.* Radulph. deniq; notat *prop. 14.* Completorium esse ferè semper idem, nisi propter tempus aliqua demantur, hoc est preces, in Duplicibus, &c. causam autem attulimus *supra c. 3. De Prima in fine. pag. 59.*

11 Quæres: quando Completorium dicitur separatim à Vesperis, an præmittenda sit oratio Dominica cum Salutatione Angelica! Videtur affirmandum, ea ratione, quæ dicuntur ante Laudes separatim à Matutino, & ante omnes alias Horas. At contraria est praxis in Quadragesima; vt nihil præponatur lectioni breui; & verè satis est post eam dici orationem Dominicam.